

EURÓPSKA CENTRÁLNA BANKA

EUROSYSTEM

SK

ECB-PUBLIC

STANOVISKO EURÓPSKEJ CENTRÁLNEJ BANKY

z 20. apríla 2021

k pravidlám zaokrúhľovania pre platby v eurách

(CON/2021/14)

Úvod a právny základ

Európska centrálna banka (ECB) prijala 25. februára 2021 žiadosť Ministerstva financií Slovenskej republiky o stanovisko k návrhu zákona, ktorým sa mení zákon č. 18/1996 Z. z. o cenách v znení neskorších predpisov (ďalej len „návrh zákona“)¹.

Právomoc ECB vydať stanovisko je založená na článku 127 ods. 4 a článku 282 ods. 5 Zmluvy o fungovaní Európskej únie a na článku 2 ods. 1 prvej a druhej zarážke rozhodnutia Rady 98/415/ES², keďže sa návrh zákona týka záležitostí meny a spôsobov platby. V súlade s článkom 17.5 prvou vetou rokovacieho poriadku Európskej centrálnej banky Rada guvernérov prijala toto stanovisko.

1. Účel návrhu zákona

- 1.1 Cieľom návrhu zákona je zavedenie zaokrúhľovania cien tovarov a služieb, ktoré sa platia v hotovosti, na najbližších 5 centov. Platby v hotovosti vo výške 1 a 2 centy sa zaokrúhľia na 5 centov. V prípade platieb v hotovosti v iných sumách sa nezaokrúhlená suma nižšia ako polovica hodnoty 5 centov zaokrúhľuje nadol a celkový zvyšok nezaokrúhlených platieb v hotovosti, ktorý je rovný alebo vyšší ako polovica hodnoty 5 centov, sa zaokrúhľuje nahor. Ak je nákup viacerých kusov tovaru platený jednou platbou v hotovosti, zaokrúhľuje sa len celková (výsledná) platba v hotovosti (t. j. cena jednotlivých položiek, ktoré spolu tvoria výslednú sumu v hotovosti, ktorá sa má zaplatiť, sa nezaokrúhľuje).
- 1.2 V dôvodovej správe sa uvádza, že cieľom návrhu zákona je minimalizovať potrebu používania 1 a 2 centových mincí, čo povedie k a) zníženiu nákladov podnikateľov a verejnosti za poplatky bánk za vloženie resp. spracovanie 1 a 2 centových mincí, b) zjednodušeniu vydávania mincí pri platbách v hotovosti a c) zníženiu použitia obalového materiálu a prepráv týchto mincí, čo má pozitívny vplyv na životné prostredie.

¹ Návrh zákona, ktorým sa mení zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 18/1996 Z. z. o cenách v znení neskorších predpisov.

² Rozhodnutie Rady 98/415/ES z 29. júna 1998 o poradení sa s Európskou centrálnou bankou národnými orgánmi ohľadom návrhu právnych predpisov (Ú. v. ES L 189, 3.7.1998, s. 42).

2. Všeobecné pripomienky

- 2.1 Návrh zákona pravdepodobne nebude mať reálny vplyv na infláciu na Slovensku, najmä vzhľadom na to, že okrem platieb v hotovosti vo výške 1 a 2 centy je zaokrúhľovanie cien symetrické a obmedzuje sa na výsledné sumy v hotovosti, ktoré sa majú zaplatiť.
- 2.2 V súlade s článkom 128 ods. 2 zmluvy je právomoc prijať opatrenia na zosúladienie označovania a technických parametrov všetkých euromincí, s ktorými sa ráta do obehu v rozsahu potrebnom na zabezpečenie ich plynulého obehu v Únii, zverená Rade Európskej Únie, ktorá môže prijať opatrenia na návrh Európskej komisie a po porade s Európskym parlamentom a ECB. Štatút zákonného platidla eurocentových mincí v rámci eurozóny je stanovený v článku 11 nariadenia Rady (ES) č. 974/98³. Okrem toho sa v článku 2 nariadenia (ES) č. 974/98 stanovuje, že euro ako mena eurozóny sa delí na sto centov. Štruktúra nominálnych hodnôt euromincí (t. j. 1, 2, 5, 10, 50 eurocentov, 1 a 2 eurové mince) sa od zavedenia eura nezmenila⁴. Používanie euromincí s rozdielnymi nominálnymi hodnotami, ako je to v súčasnosti, by však mali pravidelne a dôkladne preskúmať príslušné inštitúcie podľa kritérií nákladovosti a postoja verejnosti. Komisia by predovšetkým mala vypracovať posúdenie vplyvu v súvislosti s ďalším vydávaním 1 a 2 eurocentových mincí⁵. V tejto súvislosti uskutočnila Komisia verejnú konzultáciu k jednotným pravidlám zaokrúhľovania pre hotovostné platby v eurách, pričom lehota na odpoveď skončila 11. januára 2021.
- 2.3 S cieľom zachovať jednotu a integritu jednotného menového priestoru a vzhľadom na uvedenú prebiehajúcu prácu Komisie ECB odporúča, aby sa všetky pravidlá zaokrúhľovania stanovili harmonizovaným spôsobom na úrovni Únie, a nie na vnútroštátnej úrovni⁶. Pravidlá povinného zaokrúhľovania euromincí by teda mali byť výlučne upravené v právnych predpisoch Únie a nie vo vnútroštátnych právnych predpisoch vzhľadom na skutočnosť, že euromince sú jedinými mincami so štatútom zákonného platidla v členských štátoch, ktorých menou je euro.
- 2.4 ECB tiež považuje za dôležité zdôrazniť, že právne predpisy o povinnom zaokrúhľovaní nesmú brániť tomu, aby boli 1 a 2 eurocentové mince akceptované ako platobný prostriedok, keďže sú de jure zákonným platidlom v celej eurozóne. V tejto súvislosti nesmú právne predpisy členských štátov viesť k rozdielnemu zaobchádzaniu s eurom ako zákonným platidlom. V tejto súvislosti vychádza ECB z toho, že podľa ustanovenia článku 17a zákona o Národnej banke Slovenska⁷ budú príjemcovia platieb aj po tom, ako sa návrhom zákona zavedie povinné zaokrúhľovanie, naďalej povinní prijať pri platbách v hotovosti 1 a 2 eurocentové mince. To znamená, že 1 a 2 centové mince zostanú na Slovensku všeobecne akceptovaným zákonným platidlom. ECB považuje za kľúčové, aby 1 a 2 eurocentové mince zostali všeobecne akceptovaným zákonným platidlom tak dlho a v takom rozsahu, ako zostávajú zákonným platidlom podľa právnych predpisov Únie.
- 2.5 ECB napokon poznamenáva, že znížené používanie 1 a 2 eurocentových mincí v dôsledku zaokrúhľovania zníži spotrebu zdrojov a podporí účelnejšie používanie hotovosti. To je v súlade s

³ Nariadenie Rady (ES) č. 974/98 z 3. mája 1998 o zavedení eura (Ú. v. ES L 139, 11.5.1998, s. 1).

⁴ Pozri odsek 2.1 stanoviska CON/2014/6. Všetky stanoviská ECB sa uverejňujú na webových stránkach EUR-Lex.

⁵ Pozri odôvodnenie 7 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 651/2012 zo 4. júla 2012 o vydávaní euromincí (Ú. v. EÚ L 201, 27.7.2012, s. 135).

⁶ Pozri odsek 2.4 stanoviska CON/2014/6 a odsek 2.4 stanoviska CON/2018/41.

⁷ Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 566/1992 Zb. o Národnej banke Slovenska.

cieľmi hotovostnej stratégie Eurosystemu do roku 2030⁸ maximalizovať nákladovú efektívnosť hotovostného cyklu a sledovať environmentálnu stopu hotovosti a hľadať možnosti, ako ju zmenšiť.

Toto stanovisko sa uverejní na webových stránkach EUR-Lex.

Vo Frankfurt nad Mohanom 20. apríla 2021

Prezidentka ECB

Christine LAGARDE

⁸ Dostupné na webovom sídle ECB na https://www.ecb.europa.eu/euro/cash_strategy/html/index.en.html